

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Brazilië betreffende kosteloze rechtsbijstand, op 16 maart 1959 te Rio de Janeiro gesloten

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 29 maart 1962.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of door de Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, te kennen worden gegeven uiterlijk op 28 april 1962.

's-Gravenhage, 15 maart 1962.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, alsook naar artikel 24, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens over te leggen de tekst en de vertaling in het Nederlands van het op 16 maart 1959 te Rio de Janeiro gesloten Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Brazilië betreffende kosteloze rechtsbijstand (*Trb.* 1960, 21) ¹⁾.

Een toelichtende nota bij het verdrag gelieve U Hoogedelgestreng hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal het verdrag slechts voor Nederland gelden. Het ligt in het voor nemen, het verdrag door middel van een notawisseling tot Suriname en de Nederlandse Antillen uit te breiden.

Aan de Gouverneurs van Suriname en van de Nederlandse Antillen is verzocht, bovengenoemde stukken op 29 maart 1962 over te leggen aan de Staten van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigd Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van de overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.

Toelichtende nota

Voorname lijk met het oog op de belangen van naar Brazilië geëmigreerde Nederlanders is het wenselijk gebleken, met dat land een regeling te treffen op het gebied van de verlening van kosteloze rechtsbijstand. Ook België heeft zulks in 1955 gedaan. De tekst van de Belgisch-Braziliaanse regeling heeft tot patroon gediend voor het Nederlands-Braziliaanse verdrag, uiteraard onder aanpassing aan de Nederlandse verhoudingen. De getroffen voorzieningen zijn vervat in een verdrag, dat op 16 maart 1959 te Rio de Janeiro is tot stand gebracht en komen overeen met die van de Haagse Rechtsvorderingsverdragen van 17 juli 1905 (*Stb.* 1909, 120; zie ook *Trb.* 1952, 70; 1956, 73; 1956, 135; 1959, 177) en van 1 maart 1954 (*Trb.* 1954, 40, en 1959, 78 en 182).

Naar het voorkomt, zijn de bepalingen van het onderhavige verdrag op zich zelf voldoende duidelijk en behoeven zij in het algemeen geen afzonderlijke toelichting. De ondergetekenden menen te kunnen volstaan met het volgende:

Artikel II geeft aan, welke stukken door een Nederlander in Brazilië, respectievelijk door een Braziliaan in Nederland moeten worden overgelegd om voor het verkrijgen van kosteloze rechtsbijstand in aanmerking te komen. De bepalingen betreffende Brazilianen in Nederland (artikel II, lid 2) geven een soortgelijke regeling als artikel 857 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Artikel III, eerste lid, houdt een speciaal voor Brazilië bestemde regeling in, aangezien in Nederland wel altijd een gemeentebestuur bevoegd is om de vereiste verklaring af te geven.

Het verdrag brengt niet mede, dat een Nederlandse aanpassings- of uitvoeringswet dient tot stand te komen. „Ook zonder een dergelijke wet zullen in burgerlijke zaken de artikelen 11—22 van de wet van 4 juli 1957 (*Stb.* 233) en zo nodig de artikelen 855—871 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering toepasselijk zijn, terwijl in strafzaken de artikelen 40—44 van het Wetboek van Strafvordering en 75—77 van de Advocatenwet zullen gelden.”

Ingevolge artikel VI kan het verdrag worden uitgebreid tot Suriname, de Nederlandse Antillen of Nederlands-Nieuw-Guinea.

Het onderwerp „kosteloze rechtsbijstand” is in de Nederlandse Antillen geregeld in het landsbesluit, houdende algemene maatregelen van de 24ste december 1959 nopens de kosteloze rechtskundige bijstand (P.B. 1959, nr. 198, zoals gewijzigd bij P.B. 1960, nr. 177). Ingevolge artikel 2, tweede lid, van dit landsbesluit zijn vreemdelingen uitgesloten van kosteloze rechtskundige bijstand, tenzij bij uitdrukkelijke overeenkomst anders mocht zijn bedongen.

Het voornemen bestaat derhalve, het onderhavige verdrag op de Nederlandse Antillen van toepassing te verklaren. Voor

het verkrijgen van kosteloze rechtskundige bijstand zal men zich in de Nederlandse Antillen moeten wenden tot het Departement van Sociale en Economische Zaken, indien men woonachtig is op het eiland Aruba of Curaçao en tot het Gezaghebberskantoor, indien men woonachtig is op een der eilanden Bonaire, Sint Maarten, Sint Eustatius of Saba.

Mede in verband met het toenemende verkeer met Brazilië wordt ook toepassing van het verdrag op Suriname wenselijk geacht. Hoewel verlening van kosteloze rechtsbijstand in Suriname nog niet wettelijk is geregeld, behoeft dit de toepasselijkverklaring van het verdrag op Suriname niet in de weg te staan. In Suriname bestaat namelijk een bureau voor kosteloze rechtsbijstand — hetwelk ressorteert onder het Surinaamse Ministerie van Justitie en Politie —, aan welk bureau de verlening van rechtsbijstand aan onder het verdrag vallende Braziliaanse onderdanen kan worden opgedragen.

De Minister van Justitie,

A. C. W. BEERMAN.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.